

2023-02-14

Område Strategisk utveckling och stöd
Ekonomiavdelningen

Kostnadsunderlag avseende beräkning av timtaxa för övriga livsmedelsanläggningar (exklusive slakterier och vilthanteringsanläggningar) 2020

1 Inledning

Avgifter innebär, i likhet med övriga offentligrättsliga avgifter, ingrepp i enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden. Föreskrifter om förhållandet mellan enskilda och det allmänna meddelas genom lag, 8 kap. 3 § regeringsformen. Regeringen kan, efter riksdagens bemyndigande, meddela sådana föreskrifter om avgifter, som på grund av 3 § annars skulle meddelas av riksdagen (8 kap. 9 § regeringsformen). Detta innebär att, om inte riksdagen vill bestämma storleken på avgiften, kan denna rätt delegeras till regeringen. Det tillhör undantagen att riksdagen väljer att själv bestämma avgifternas storlek. Riksdagen kan medge att regeringen i sin tur överlåter åt förvaltningsmyndighet att meddela bestämmelser (8 kap. 11 § regeringsformen). Bara om riksdagen uttryckligen har medgivit det kan således regeringen överlåta åt en myndighet att bestämma nivån på en ansökningsavgift.

I den finansiella styrningen av avgifter framgår av 5 § 2 st. avgiftsförordningen (1992:191) bl.a. att avgifter ska beräknas så att de helt täcker verksamhetens kostnader (full kostnadstäckning), såvida regeringen inte har föreskrivit något annat. Regeringen har avseende avgifter på livsmedelsområdet föreskrivit annat när det gäller annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontroll som avser de verksamheter som omfattas av artikel 79.1 a och 79.2 i förordning (EU) 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel (kontrollförordningen). Av kontrollförordningen framgår att det finns begränsningar som innebär att alla kostnader inte får ingå i kostnadsmassan för

avgiftsuttaget. Det innebär att EU-förordningen reglerar att full kostnadstäckning inte är möjlig.

För övriga livsmedelsanläggningar styrs avgiftsuttaget, beroende av anläggningstyp, förordning (EU) 2017/625 samt, för 2020-2021, av förordning (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter.

2 Kostnader hänförliga till kontrollen

Av kontrollförordningen samt i den svenska livsmedelsavgiftsförordningen framgår vilka kostnader som får ingå i avgiften för livsmedelsanläggningar.

För de nationella avgifterna, enligt kontrollförordningen artikel 80, får medlemsstaterna ta ut andra avgifter eller pålagor för att täcka kostnaderna för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet än de avgifter som avses i artikel 79, om detta inte är förbjudet enligt annan lagstiftning. Bestämmelser om avgifter på livsmedelsområdet finns framför allt i förordning (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter. I förordningen ges Livsmedelsverket bemyndigande att meddela föreskrifter om avgifter.

För obligatoriska avgifter enligt kontrollförordningen ska dessa som ovan nämnts enligt artikel 81 fastställas på grundval av följande kostnader, om dessa härrör från de offentliga kontrollerna i fråga:

- a) Löner till den personal, inklusive stödpersonal och administrativ personal, som medverkar i den offentliga kontrollen samt socialförsäkrings- och pensionsavgifter och försäkringskostnader för personalen.
- b) Kostnader för anläggningar och utrustning, inklusive kostnader för underhåll samt försäkringar och andra därmed förbundna kostnader.
- c) Kostnader för förbrukningsmaterial och verktyg.
- d) Kostnader för tjänster som organ med delegerade uppgifter tar ut av de behöriga myndigheterna för offentliga kontroller som delegerats till dessa organ.
- e) Kostnader för utbildning av den personal som avses i led a, med undantag för den utbildning som krävs för att erhålla den kompetens som krävs för att vara anställd hos de behöriga myndigheterna.

- f) Kostnader för resor och därmed förbundna traktamenten för den personal som avses i led a.
- g) Kostnader för provtagning och för laboratorieanalys, laborietestning och laborierediagnostik som officiella laboratorier tar ut för dessa uppgifter.

Uppräkningen i artikelns punkter a-g bör ses som fullständig uppräkningslista av vad som får ingå i avgifterna. Vissa punkter måste dock tolkas och då det är fråga om avgifter, vilket är betungande för företagen, är det rimligt att vara restriktiv i tolkningen av kostnader som ingår. Artikeln fastställer att kostnader, för att kunna beaktas, måste härröra från den offentliga kontrollen i fråga. Detta torde innebära att även om en kostnad skulle kunna innefattas i någon av punkterna, får den inte tas med i kostnadsmassan om den inte härrör från kontrollen.

3 Metoder för tidredovisning

Sammantaget ställer lagstiftningen stora krav på redovisningen av arbetstiden. Redovisningsplanen utgör grunden för myndighetens uppföljning av kostnader och kopplar ihop verksamheten med ekonomin. Tidredovisning är i det sammanhanget en förutsättning för att få en rättvisande bild av kostnaderna. Redovisningsplanen är vanligen indelad i dels externredovisning (kontoplan), dels internredovisning (objektplanen). Externredovisningen visar vad som händer mellan myndigheten och omvärlden medan internredovisningen hanterar händelser, omfördelningar och resursanvändning inom myndigheten.

När man avgjort vilken information som behövs bör man se om den kan tas fram utan tidredovisning. Om det inte är möjligt bör man överväga vilken metod som är lämplig. Det finns tre huvudmetoder att redovisa arbetad tid för tjänsteproducerande verksamheter, nämligen individuell tidredovisning, frekvensstudier och skattningar. Individuell tidredovisning är den i särklass vanligaste metoden inom statsförvaltningen följt av skattningar och sist frekvensstudier. Vid individuell tidredovisning anger personalen själv hur den har fördelat sin arbetade tid med stöd av instruktioner utifrån objektplanen. Inrapporteringen görs normalt i ett webbaserat formulär, på pappersblanketter eller på en Excelblankett. Vid frekvensstudier och skattningar kan personalen ange tidsåtgången på samma sätt som vid individuell redovisning men då endast periodvis. Man kan också låta någon annan person än den som utför arbetet direkt observera och anteckna tidsåtgången (frekvensstudier) eller på annat sätt bedöma tidsåtgången (skattningar). De tre metoderna har både likheter och skillnader när

det gäller regelbundenhet, omfattning och kostnader (se vidare ”Tidredovisning behövs i statlig förvaltning”, ESV 2007:15).

Livsmedelsverket har en kombination av metoder med både en individuell tidredovisning och skattningar. De medarbetare som är anställda inom område Kontroll redovisar arbetad tid genom individuell tidsredovisning vilket innebär att arbetad tid kostnadsförs som lönekostnad på kontrollverksamheten.

Sammantaget ger detta en tydlig och transparent redovisning av den kostnadsmassa som ligger till grund för avgiftsuttaget för 2020.

4 Kostnadsmassa till grund för beräkning av timtaxa

Timtaxan för 2020 är beräknad utifrån en prognostiserad kostnad 2020 motsvarande 26 710 tkr. Vid upprättande av kalkylkostnad avseende 2020 har den prognostiserade kostnaden som använts vid beräkning av timtaxan för 2020 använts, och inte det faktiska utfallet för året. Livsmedelsanläggningarna har gällande år betalat en avgift för planerad kontroll.

Kostnadsprognosen är framtagen utifrån den kostnadsmassa vilken skall ingå i kalkylen i beräkningen av timtaxorna för livsmedelsanläggningar enligt artikel 81 i kontrollförordningen.

4.1 Kostnader avseende kontroll av övriga livsmedelsanläggningar

	2020
Konto (tkr)	Budget
Lönekostnader	22 400
Internt sålda tjänster	– 450
Internt köpta tjänster	650
Lokalkostnader	900
Externa tjänster	600
Driftkostnader	2 550
Avskrivningar	60
Kostnader	26 710

Kostnaden vid beräkning av timtaxan uppgick till 26 710 tkr. Myndigheter ska principiellt anpassa kalkylen så att den över tid, på några års sikt, når en

kapitalförändring som ger noll kronor som resultat.¹ Vid beräkning av timtaxor har en kostnad på 26 710 tkr används som grund i kalkylen.

4.2 Lönekostnader (22 400 tkr)

Operativt arbete inom kontrollen

Inom ramen för det operativa arbetet inom kontrollen har arbetstid för statsinspektör, officiell veterinär (OV), officiell assistent (OA), avdelningschef, teamchef samt områdeschef medräknats i kostnadsmassan. I kostnadsmassan ingår också arbetstid för administratörer som arbetar direkt mot statsinspektör, officiell veterinär, officiell assistent, avdelningschef, teamchef samt områdeschef. Det ingår enbart tid som är direkt kopplat till arbete med kontrollverksamheten². Kostnader som inte härrör och inte är att betrakta som godkända kostnader enligt artikel 81³ hanteras som avdrag. Kostnader som inte är tillåtna att ta med i avgiftsunderlaget belastar alltså inte avgiftsuttaget, utan finansieras av annan verksamhet och redovisas därför som en intern intäkt, se redogörelse om det under rubrikerna 4.3 som avser internt sålda tjänster.

De medräknade arbetsuppgifterna avser stöd och faktiska arbetsuppgifter i frågor rörande:

- Förberedelse kontrollbesök
- Administration efter kontroll
- Kontroll av livsmedelsföretagare
- Skrivande av sanktionsbeslut
- Arbete med avgiftsbeslut
- Fakturering av avgifter
- Kontakter med företag
- Ledningsstöd område Kontroll
- Projekt rörande kontrollen
- Arbetsgrupper inom område Kontroll
- Leda och samordna inom område Kontroll

---

¹ Avgiftsförordningen 1992:191 5 § står följande ”En myndighet får bestämma storleken på andra avgifter än de som avses i 4 § endast efter särskilt bemyndigande från regeringen.

Om inte regeringen har föreskrivit något annat, ska avgifter beräknas så att de helt täcker verksamhetens kostnader (full kostnadstäckning).”

² Operativ personal har beräknats till en debiteringsgrad om 69 % d.v.s. en lägre debiteringsgrad än för administrativ personal (81 %). Anledningen till den lägre debiteringsgraden är att restid till och från anläggningar, utbildning och administrativt arbete ingår under posterna ”Resor, timkostnad” respektive ”Gemensamma kostnader, timkostnad”, se bilaga ”Beräkning timtaxa och avgiftsintäkter livsmedelsanläggningar 2020”

³ Förordning (EU) 2017/625

- Arbetsmiljöarbete

Tidsredovisningen för dessa personalgrupper följer den organisatoriska indelningen av område Kontroll och underlaget bygger på faktisk tidsredovisning för 2019 års utfall samt på 2020 års budget för samma verksamhet med justeringar för kända förändringar i omfattning och organisationstillhörighet. Med detta som underlag har ansvariga avdelningschefer och områdeschef skattat lönekostnaden för året 2020.

Prognos 2020

Avdelning Kontroll av Livsmedelsföretag och Gränskontroll ⁴	22 300
Semester- och kompskuld	100
Lönekostnader totalt	22 400

I lönekostnaden ingår socialförsäkrings- och pensionsavgifter samt försäkringskostnader för personalen. Justering sker för uppskattat semesterlöne- och kompskuldssaldo.

4.3 Internt sålda tjänster (-450 tkr)

Intäkter för internt sålda tjänster avser intäkter för ersättning när avdelningen Kontroll av livsmedelsföretag och gränskontroll utför provtagning av rests substanser och dioxin för kontrollprogrammets räkning. Ersättningen är beräknad på schablontid för provhantering på livsmedelsanläggningarna samt timkostnader för livsmedelsanläggningar. I denna post ingår också justering för övriga kostnader när en medarbetare inom den avgiftsbelagda verksamheten arbetar med andra arbetsuppgifter som inte ska finansieras av avgifter d.v.s. när personal arbetar inom andra verksamhetsområden såsom livsmedelsstrategin, uppdragsverksamhet med provtagning åt andra myndigheter, arbete med utlämnande av handlingar med mera.

4.4 Internt köpta tjänster (650 tkr)

Lönekostnader inom internt köpta tjänster avser personer som arbetar direkt mot kontrollen alternativt utför arbetsuppgifter som härrör ur kontrollen men som

---

⁴ Team Gränskontroll ingår inte i kostnaden.

organisatoriskt är placerade inom andra avdelningar än vid avdelning Kontroll av Livsmedelsföretag och Gränskontroll.

Område Kontroll – områdeschef inkl. stab och administration	650
Kostnader avgifter	650

4.5 Lokalkostnad (900 tkr)

4.5.1 Regional lokalkostnad (900 tkr)

Lokalkostnad för regionala kontor inom den operativa kontrollen. Livsmedelsverket har totalt 58 regionala kontor där anställda inom kontrollverksamheten arbetar. Endast 16 kontor avser kontrollverksamheten vid livsmedelsanläggningar och merparten av kontrollens medarbetare är stationerade vid de regionala kontoren. De totala lokalkostnaderna inom avdelningen Kontroll av livsmedelsföretag och gränskontroll har fördelats utifrån antal kontrolltimmar.

4.6 Externa tjänster (600 tkr)

Kostnader för externa tjänster har i den del det härrör ur kontrollen medräknats i kostnadsmassan. Dessa kostnader fördelar sig enligt nedan.

Laboratorieanalyser	250
Post- och teletjänster	100
Konsulttjänster, kurs och konferenser	250
Total kostnad	600

4.6.1 Laboratorieanalyser (250 tkr)

Avser kostnad för provtagning på anläggningar där analyser utförs på externa laboratorier.

4.6.2 Post- och teletjänster (100 tkr)

Avser kostnader för mobiltelefonabonnemang och portokostnader som härrör till denna specifika avgift.

4.6.3 Konsulttjänster, kurs och konferenser (250 tkr)

Avser denna specifika avgifts kostnader för chefscoaching och teamutveckling. Den största kostnadsposten 250 tkr avser kurser och konferenser för vidareutbildning, EU-kurser om livsmedelssäkerhet mm (BTSF), område Kontrolls utbildningsdagar, avdelningskonferens och chefsutbildning.

4.7 Driftkostnader (2 550 tkr)

Driftkostnader i den del kostnaderna härrör ur kontrollen har medräknats i kostnadsmassan. Kostnader för drift fördelar sig enligt nedan:

Övriga externa personalkostnader	50
Resor	2 000
Övriga externa driftkostnader	300
IT-kostnader	200
Kostnader	2 550

4.7.1 Övriga externa personalkostnader (50 tkr)

Avser kostnader för företagshälsovård, friskvårdsbidrag, skyddsutrustning samt enklare förtäring såsom kaffe/te och frukt.

4.7.2 Resor (2 000 tkr)

Avser kostnader för resor som utförs till och från livsmedelsanläggningar samt resor kopplade till arbetsuppgifter som ingår i kontrollverksamheten, se punktlista arbetsuppgifter under rubrik 4.2 Lönekostnader.

4.7.3 Övriga externa driftkostnader (300 tkr)

Avser kostnader för reparationer och underhåll av bilar, drivmedel bilar samt förbrukningsmaterial som laboratorie- och kontorsmaterial.

4.7.4 IT-kostnader (200 tkr)

Avser kostnader för

- Kostnader för datorer som används i kontrollverksamheten
- Mjukvarukostnad som avser licenskostnader för de olika IT-lösningar som behövs i kontrollens verksamhet

- Hårdvarukostnad i form av driftkostnader för server, kostnader för datakopplingar och datahall.

4.8 Avskrivningar (60 tkr)

Avser kostnader för avskrivningar av bilar och möbler som härrör ur kontrollen.

Materiella anläggningstillgångar (60 tkr)

Bil	50
Möbler	10
Kostnader	60

4.8.1 Bilar (50 tkr)

Avskrivningskostnad för tjänstebil. Gäller avdelningschef för avdelning kontroll av livsmedelsföretag och gränskontroll.

4.8.2 Möbler (10 tkr)

Avskrivning av möbler på de regionala kontoren avseende livsmedelsanläggningar.

BILAGA, Beräkning av timtaxa och avgiftsintäkter livsmedelsanläggningar 2020

Bilagan beskriver Livsmedelsverkets uttag av avgiftsintäkter för livsmedelsanläggningar. Posten ”Gemensamma kostnader, timkostnad” består av kostnadsslagen som beskrivs i PM ovan och omvandlats till en timkostnad i tabellerna nedan⁵.

1 Beräkning av timtaxa och avgiftsintäkter

Timtaxan för 2020 är beräknad utifrån en prognostiserad årlig kostnad år 2020 motsvarande 26 710 tkr. Avgiftsintäkterna 2020 beräknas uppgå till 28 350 tkr.

1.1 Timtaxor, grundavgift och inställelseavgift

Timtaxor, kontroll av övriga livsmedelsanläggningar, kr

Lön, timkostnad	656
Gemensamma kostnader, timkostnad	724
Resor, timkostnad	303
Överskott, timkostnad	-37
Timtaxa	1 646
Timtaxa, avrundad	1 650

Timtaxor, kontroll som ursprungligen inte var planerad, kr

Lön, timkostnad	656
Gemensamma kostnader, timkostnad	724
Resor, timkostnad	303
Överskott, timkostnad	-37
Timtaxa	1 646
Timtaxa, avrundad	1 650

Timtaxor, exportkontroll

Lön, timkostnad	656
Gemensamma kostnader, timkostnad	724
Resor, timkostnad	303
Underskott, timkostnad	-37

⁵ Se även rubrik, 1.3 , Beräknade avgiftsintäkter.

Timtaxa	1 646
Timtaxa, avrundad	1 650
<i>Registreringsavgift, kr</i>	
Registreringsavgift⁶	1 050

1.2 Timkostnader*Timkostnad lön, kr*

Genomsnittlig månadslön	41 780
Sociala avgifter	51,5%
Årskostnad lön, inkl. sociala avgifter	759 560
Beräknad operativ tid ⁷	1 157
Kostnad/timme	656

Gemensamma kostnader, kr

Totalt gemensamma kostnader	12 431 000
Timmar	17 180
Kostnad per timme	724

Resekostnader, kr

Resor, kostnad	5 200 000
Timmar	17 180
Reskostnad per timme	303

Överskott, kr

Underskott UB 2022	1 900 000
Underskott per år (3år)	630 000
Timmar	17 180
Överskott per timme	37

⁶ Enligt Livsmedelsverkets föreskrifter om avgifter för offentlig kontroll, prövning och registrering. Livsmedelsverket har ej sett över registreringsavgiften. Vid timtaxeberäkningen inför 2020 har endast de timtaxor som årligen beslutas av GD beräknats.

⁷ Officiell veterinär (OV) samt officiell assistent (OA), statsinspektör har beräknats till en debiteringsgrad om 69 % d.v.s. 1 157 timmar/år av operativ tid 1 675 timmar/år. Total operativ tid är uppskattad till 1 675 timmar/år, när semester, helgdagar m.m. är exkluderat. Restid och tid för utbildning samt administrativt arbete som utförs av OV och OA ingår inte i de 69 % utan återfinns i posterna "Resor, timkostnad" respektive "Gemensamma kostnader, timkostnad".

Överskott per timme medför en sänkning av de beräknade timtaxorna då vi nyttjar det balanserade resultatet som uppstått tidigare år då intäkterna har överstigit kostnaderna i verksamheten.

1.3 Beräknade avgiftsintäkter

Livsmedelsverket ska vart tredje år samråda med Ekonomistyrningsverket om de avgifter som myndigheten tar ut. Samråd ska också göras innan beslut om väsentligt förändrad avgift eller av ny avgift. Avgiften utformas, till exempel som fast pris eller löpande räkning. Bestämmelserna gäller endast för sådan avgiftsbelagd verksamhet där avgifterna helt eller till en bestämd del beräknas täcka verksamhetens kostnader och där Livsmedelsverket har rätt att disponera avgiftsinkomster.

En avgift definieras normalt som en ersättning som helt eller delvis ska täcka statens kostnader för en direkt motprestation. För att uppnå tillåten kostnadstäckning i respektive avgiftsbelagd verksamhet ska myndigheten beräkna avgiftsnivån så att de långsiktiga godkända, legala kostnaderna täcks. Detta innebär att avgifterna ska beräknas så att intäkterna på ett eller några års sikt täcker samtliga med verksamheten tillåtna kostnader.

	Timmar	Avgifter, kr
Godkännandavgifter och avgift för registrering		1 386 000
Avgifter för offentlig kontroll som ursprungligen inte var planerad, obligatoriska avgifter	960	1 584 000
Avgifter för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen	11 780	19 437 000
Avgifter för exportkontroll	3 600	5 940 000
Avgiftsintäkter totalt		28 347 000